

Tema: Herrens Moder, fjärde advent

Predikan av Micael Nilsson, Korskyrkan, 23 december, 2007

Vi är nära nu...

Det kanske inte ligger samma dramatik i den upptäckten när man snart är 45 år som när man var 5. För när man är barn så räknar man ner. Man klämmer på julklappar, öppnar lyckor och har full koll på hur många dagar det är kvar fram till julafton. Dan före dan före dan före någonting som hette dopparedagen lärde jag mig, då det begav sig. Fast vad *dopparedagen* var begrep jag aldrig helt och full. Jag gissade att det var den där brödskivan som man doppade ner i mammas ljumma skinkspad till dessa att den löstes upp och blev en slags dallrande gröt på tallriken som måste ätas upp om man ville ha knäck. Fast det tyckte jag nog aldrig var värt att räkna ner till. Nej, jag räknade dagarna fram till det att jag skulle få slita pappret av paketen. Åtminstone de hårda.

Men, visst är vi nära nu, söndagen den 23 december.

Vi är nära julen. Men vi är bara nära.

Vi måste vänta ännu en liten stund.

Varje söndag i advent har sitt eget tema.

Den första advent talar vi om konungen som kommer.

Den andra advent talar vi om riket som kommer.

Den tredje advent är vikt för Johannes Döparen. Då talar vi om rikets budbärare.

Men **den fjärde advent** tillhör Maria. Johannes bar ett bud. Maria bar Guds son. Så, vem kan lära oss mer om att vänta på Jesus än Maria?

Många har väntat på Messias. Det judiska folket hade väntat på honom i århundraden. Men ingen har väntat honom som Maria.

Tänk efter. Många människor fick, och får, stora och viktiga kallelser av Gud i Bibeln, och idag. Gud kallade kungar att styra landet, profeter att korrigera styrningen, präster att handha tempeltjänsten, evangelister att återberätta evangeliet och apostlar att grunda församlingar. Men ingen annan har fått en sådan kallelse som Maria.

Maria utvaldes för att bära Guds son under sitt eget hjärta. I Marias inre formas de händer som format Universum. I Maria skapar Skaparen.

Maria födde Gud en son.

Maria födde världen ett hopp.

Många har hållit av Jesus.

Men ingen har hållit om honom på det sätt som Maria.

Många har fått ge sitt liv till Jesus.

Maria fick ge Jesus liv.

Maria är unik. Hon ska inte tillbes, för hon var en människa. Men hon ska hållas högt, för hon var en människa som älskade Gud och som betytt någonting mycket, mycket viktigt för oss alla.

Och så här började det. Lyssna, Luk 1:26-38: *"I den sjätte månaden blev ängeln Gabriel sänd från Gud till en ung flicka i staden Nasaret i Galiléen. Hon hade trolovats med en man av Davids släkt som hette Josef, och hennes namn var Maria. Ängeln kom in till henne och sade: "Var hälsad, du högt benådade! Herren är med dig." Hon blev förskräckt över hans ord och undrade vad denna hälsning skulle betyda. Då sade ängeln till henne: "Var inte rädd, Maria, du har funnit nåd hos Gud. Du skall bli havande och föda en son, och du skall ge honom namnet Jesus. Han skall bli stor och kallas den Högstes son. Herren Gud skall ge*

honom hans fader Davids tron, och han skall härska över Jakobs hus för evigt, och hans välde skall aldrig ta slut." Maria sade till ängeln: "Hur skall detta ske? Jag har ju aldrig haft någon man." Men ängeln svarade henne: "Helig ande skall komma över dig, och den Högstes kraft skall vila över dig. Därför skall barnet kallas heligt och Guds son. Elisabet, din släkting, väntar också en son, nu på sin ålderdom. Hon som sades vara ofruktsam är nu i sjätte månaden. Ty ingenting är omöjligt för Gud." Maria sade: "Jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt." Och ängeln lämnade henne.

Född av en jungfru

Jesu födelse var annorlunda. Hans födelse var ett under. Det var ett under för Jesus föddes av en jungfru.

För något år sedan debatterades jungfrufödelsen i alla stora svenska dagstidningar. Det ansågs av många som löjligt att tro på något sådant. Andra menade att jungfrufödelsen inte skulle uppfattas bokstavligt. Berättelsen ansågs vara en myt, en slags saga.

Om detta har jag två saker att säga:

För det första: För mig verkar det konstigare att erkänna att det finns en Gud men inte erkänna Guds makt att kunna gripa in i historien. Det är för mig ett märkligare resonemang än att tro att det finns en Gud som en gång valde att göra någonting helt unikt. Gud begär replik i debatten i Jer 32:27 och säger: *"Jag är Herren, allt levandes Gud - finns det något som är omöjligt för mig?"*

För det andra: Detta är ingen sagoberättelse eller myt. Berättelsen andas, trots det ovanliga i ett änglabesök, realism. Här tecknas en ung kvinnas kamp med sig själv, sin oro och sina tvivel. Ingen har velat retuschera bilden eller idealiserat Maria. Detta är på riktigt.

Faktum är att Jesus föds genom ett under, men inte bara genom ett under. Det är ett under, för barnet avlas i en ung kvinnas liv genom den helige Ande. Men det är därefter en normal graviditet. Det är inte storken, eller en duva, som kommer med Jesus. Han avlas övernaturligt, men han föds som alla andra barn.

Marias erfarenhet blir därför en så bra illustration för hur Gud vill använda oss alla.

Fast hennes kallelse är unik är den ändå så typisk att den kan tjäna som en förklaringsmodell för hur Gud också vill använda dig. Gud är en Gud som gör under. Men Guds under utesluter inte din betydelse. Tvärtom innesluter Guds under dig. Gud vill visa vem han är, genom sin Andes närvaro, genom under och tecken och på många sätt, men fast Gud kan göra vad han vill betyder det inte att du inte behövs, för den Gud som kan göra vad han vill, vill faktiskt göra det genom dig.

Illustration

En dag, när Johan, vår son, var kanske 5 år gammal, köpte vi en sommarstuga med kraftigt renoveringsbehov. Jag tog med Johan dit för att arbeta en dag. Den gången tänkte jag mer med hjärtat än hjärnan. Jag tyckte om min pojke och uppskattade hans närvaro, men hade kanske inte riktigt tänkt igenom situationen. Vår sommarstuga var 28 m² stor, det regnade ute och jag tänkte måla väggarna. Efter omkring 8 minuter var 5 åringen helt utless. Efter 12 minuter var han på väg in i en depression och jag på väg ut ur mig själv. Det blev en lång dag.

- Jag vill göra något!, sa Johan.

Just då hade en stor irriterande fluga tagit sig in. Den satt på det nymålade och surade omkring mitt ansikte.

- Du kan ta och fånga den där flugan, sa jag.

Återigen ett beslut med hjärtat och inte med hjärnan, visade det sig. Johan hann att trampa i, och sätta sig i, alla mina färgburkar, samt snubbla mot alla nymålade väggar som fanns, innan han faktiskt fick tag på flugan.

När vi många timmar senare åkte hem strök jag honom över huvudet och sa: - Tack för hjälpen, Johan.

- Jag kunde inte göra så mycket, svarade han moloket.

- Det tyckte jag, svarade jag. Det var bra att du var med.

Då sken hans ansikte upp och så sa han: - Ja visst ja, jag fångade ju den där flugan.

Och jag såg på min numera nymålade och ommålade 5 åring och kände mig varm i hjärtat.

Och jag kunde inte låta bli att spontant tänka på Gud och mig: - Kom Micael. Hjälp mig. Jag har ett arbete att göra. Jag ska förändra världen. Jag vill att du är med.

Men att förändra världen är ett svårt arbete. Jag blir mest sittande i ett hörn, moloken över att jag så lite kan. Då händer det att Gud ser på mig och säger: - Vill du fånga den där flugan, Micael. - Ja Gud, svarar jag. Och trampar i Guds färgburkar. Och den största gåtan i mitt liv är den att det fortfarande lyser i Guds ögon när han säger att han tycker det är bra att jag är med.

Diskussionen om huruvida Gud kan låta sin son födas genom jungfrufödelse eller inte är dum. Om det finns en Gud som skapat allt så kan han väl skapa igen, Jer 32:27: *"Jag är Herren, allt levandes Gud - finns det något som är omöjligt för mig?"*

Gud kan så mycket mer än vi kan förstå.

Och ändå behöver han dig.

Får jag nu snabbt fånga några uttryck ur berättelsen. Uttryck jag vill ta med mig in i mitt julfirande:

"Var inte rädd, Maria..."

Vad jag älskar de orden! För mig är dessa ord en slags gudsbild, en slags förklaring av vem Gud är.

När Paulus ska beskriva Guds storhet, som är för stor för oss att kunna greppa skriver han om Gud i 1 Tim 6:16, som en Gud "som ensam är odödlig, som bor i ett ljus som ingen kan nalkas, han som ingen människa har sett eller kan se." Så stor är Gud. Gud är bortom vår fattningsförmåga.

Psalmförfattaren skriver i Ps 93:4: "... väldig är Herren i höjden, mer än bruset av stora vatten, väldiga vatten, havets bränningar."

Men när Gud talar till Maria ljuder inte hans röst som väldiga vatten eller havets bränningar utan som en tröstande viskning i natten: *"Var inte rädd Maria"*

Det handlar om en stor Gud som känner en liten människa. Det handlar om en Gud som bryr sig om ifall du är rädd. När vi står inför Gud svindlar det och man t.o.m. känna sig rädd. Men han som vet det viskar: - *Var inte rädd, Maria, du har funnit nåd hos Gud.*

Jag har tänkt mycket på Maria. Jag har undrat vad Maria hade för planer. Vad ville hon bli? En ung kvinna, nästan bara ett barn själv. Hur hade hon tänkt sig sitt liv?

Aldrig hade hon väl, inte ens i sina vildaste fantasier, föreställt sig detta?

Någon har sagt: *"Om Gud stänger en dörr öppnar han istället ett fönster."* Vet du att dina planer ibland kommer på skam för att Gud har andra planer. Med ängelns besök stängdes många dörrar. Istället öppnade Gud himmelens fönster över Maria. Marias liv blev nog inte vad hon tänkt. Det blev större. Mycket, mycket större.

Nu lyssnar vi till ännu ett uttryck från berättelsen: *Maria sade: "Jag är Herrens tjänarinna. Må det ske med mig som du har sagt."*

- *Jag har inte en enda gång i mitt liv sökt Gud, skriver Simone Weil, - men Kristus steg ned och grep mig.*

- *Vägen valde dig, skriver Dag Hammarsköld i några ord som hade fungerat bra som kommentar till dagens predikotext. För en gång steg Gud in i Marias liv. Hon berövades inte sin fria vilja, men Gud hade en tanke med Maria. En tanke som gav hennes liv mål och mening. Och Maria valde den väg som hade valt henne. För detta måste ske. Att Gud hade en vilja med Marias liv betydde nämligen inte att den skedde automatiskt. Gud inväntade det avgörande ordet, ordet ja. Marias inre befruktades av Guds Andes närvaro OCH av hennes eget "ja" till Gud.*

Om den kristna tron ska bli mer än läror, om den kristna tron ska bli Guds liv i ditt liv, om ditt inre ska befruktas av skaparens närvaro, måste du svara samma ja till Gud.

En mening till: *Du skall bli havande och föda en son, och du skall ge honom namnet Jesus. Han skall bli stor och kallas den Högstes son.*

Du ska bli havande.

Du ska bära honom vid ditt hjärta.

Men det är han som ska bli stor. Inte du.

För dig är det nog att bära fram honom.

Och Maria lär varje annan tjänare i Guds rike: Ditt livs största glädje är att han blir stor.

Och sist av allt, lyssna till detta: *Maria sade till ängeln: "Hur skall detta ske? Jag har ju aldrig haft någon man." Men ängeln svarade henne: "Helig ande skall komma över dig, och den Högstes kraft skall vila över dig. Därför skall barnet kallas heligt och Guds son. Elisabet, din släkting, väntar också en son, nu på sin ålderdom. Hon som sades vara ofruktsam är nu i sjätte månaden. Ty ingenting är omöjligt för Gud."*

Textens avslutande ord får också avsluta min predikan: *"Ingenting är omöjligt för Gud."*

Det är som om ängeln vill skriva detta över alla Marias frågor och tvivel: *Ingenting är omöjligt för Gud.*

Du kanske ska ta ett samtal med den där ängeln.

Du känner dig liten. Ängeln säger: *Ingenting är omöjligt för Gud.*

Du är sjuk. Ängeln säger: *Ingenting är omöjligt för Gud.*

Du är trött. Du är modlös. Det är trömlöst. Ängeln säger: *Ingenting är omöjligt för Gud.*

Du är förälder, men vet inte hur du ska klara det. Ängeln säger: *Ingenting är omöjligt för Gud.*

Din arbetsplats är ett kaos. Du säger att det inte finns någon lösning. Ängeln säger: *Ingenting är omöjligt för Gud.*

Fortsätt så länge du vill och ängeln kommer att svara dig att *"Ingenting är omöjligt för Gud."*

Avslutning

Så vad lär hon oss, hon som födde Gud en son?

Hon lär oss att det nog inte är så kontigt att man känner sig rädd ibland. Hon lär oss också att Gud vet det. Hon lär oss att säga ja till Gud, för vårt ja till Gud befruktar våra liv och gör oss till bärare av något oändligt stort. Hon lär oss att livets största lön är att se Jesus förhärligas. Och hon lär oss att vila i detta: *Ingenting är omöjligt för Gud.*

Det är dessa viktiga lärdomar som stämmer vårt inre för sång, så att vi snart kan sjunga:
"Dagen är kommen, kärlek triumferar. Kom, låt oss skynda till Betlehem."